

150 fraino.
923-24.

Biracalia fioratilis:
L. Kovats Guder
~~L. G. H. G. G.~~
L. Toghre Gyna
professor unuar

Debrecen, 1923. dec. 10 in

X / *Paul P. H.*
c. i. d. r. a. u.

A halottak védelme a magyar
bíntetőjogban.

Jogtudományi doktori értekezés
a. bíntetőjog köréből, íta

Skasnikán István

kegyelmi,
pénzügyi

923 41/12

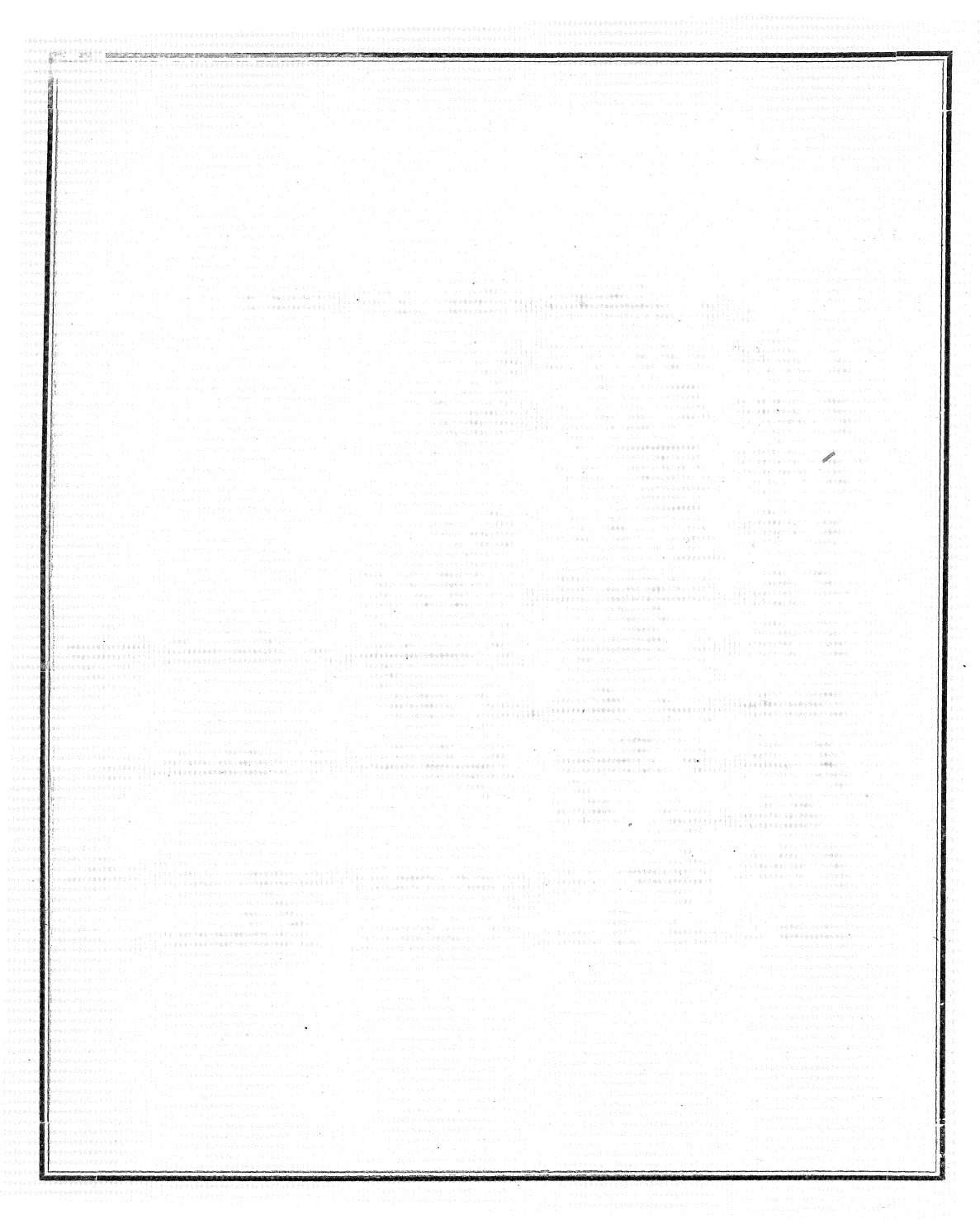
kegyelmi.

Debrecen, 1923. dec. 14.

Debrecen

Az értékesítés ideje:

1. 1875: V. t. c. (Btk.)
2. 1879: XL. t. c. (Kbtk.)
3. 1897: XXXIV. t. c.
4. 1914: XLI. t. c. (Bv.)
5. Buntetőjog Tára (B. J. T.)
6. Finkey Ferenc: A magyar büntetőjog tankönyve. Budapest, 1914.
7. Lomló Bödög: Jogbíráskodás előadásai. Kolozsvár, 1906.
8. Tóth Lajos: Magyar magánjog. A'ltalános tanak. Bevezető fejelet. Debrecen, 1919.

A halottak védelme a magyar
büntetőjogban.

A jogszabályok azok a korlátok,
amelyeket a jogalkotók az ember cselek-
vési szabadsága elé állítanak. Ezek a kor-
látok nemcsak azt mutatják, hogy mely-
nyire fejlett az a társadalom, amely-
nek számára készültek, hanem azt is,
hogy az értelmi és erkölcsi fejlődést
melyik fokán állanak azok, akik lét-
rehozták; mily érdeket tartottak
érdemeseknek arra, hogy megvédelme-
két az állampolgároknak nem mindig
a legnemesebb motívumoktól in-

ditest szabad eszlekedési előb.

It jogszabályokat az uralkodó
levő élők állítják az élők eszlekedé-
sei elé. Vajjon gondolnak-e ezek az
"élő" hatalmasok arra, akik már
meghaltak élve? It jogszabályok
korlátozzák-e az élők eszlekedé-
it a halottak érdekében is?

It magányos tökéletességre
törköl gondosággal alkolva ki az
örökös jog szabályait úgy, hogy az
örökös, a halott akarata érvény-
süljön. Az, hogy az alkotmányban
a halottak másként, mint a többi
felállított intézményekkel s jog-
dajuk, emeltek egyénelként
nem lehetnek, utánuk felül áll;
de vajjon gondoskodik-e a kö-
zög másik hatalmas ága, a bün-

tetőjog a halottak védelméről; van. e egyáltalában hiuntetőjogiag védendő" érdek, amely fennmarad a circumdederant elhaugása után) - erre a kérdésre kiván válni adni a jelen igénytelen értékesítés.

1. az élőnek védi a jog 1. az életét
2. testi épségét, 3. szabadságát, 4. spermiumát,
5. családi viszonyait, 6. beületét, 7. tisztait,
8. lakását és 9. vagyonát. Ezek az érdekek mind olyanok - e, hogy a halál után töltés védelmet nem igényelhetnek?

I. A halál az élet távozás, (elvitel) a halál után élet nincs, így az védelem nem is szükséges. Azt azonban, hogy a test abbahagy az állapotában adassék át a földnek,

amelyben az az írt távozásakor volt,
 s elporladásáig ne háborgattassék, mind-
 annyiunk természetének tartjuk s vir-
 gaborkadunk annak még a gondola-
 tától is, hogy hoxkátartozóink teste ke-
 láluk után mesterségesen, erőszakosan
 megsejtessék, megsejteskessék, vagy éppen
 sziddaraboltsassék. Virsgálóbírók sokszor
 kénytelenek karkatalmai erőit venni
 igénybe, hogy a hüvelyekmenny könt-
 kertében meghalt holttestet a virs-
 gálat érdekében felboncoltathassák,
 és erősen tiltakoznak az ellen
 a hoxkátartozók, akikhez nem egy-
 net a falu egész népe is csatlakozik
 s a fejük, ásók és kagák is me-
 kekerülnek. Pedig itt arról van szó,
 hogy "makintó" orvos bontsa fel a
 holttestet, nem azért, hogy meggya-

lára, hanem, hogy segítésére legyen annak a vizsgálata, melynek régebbi előadói a halált előidéztek és amit máskor a hozzátartozók segítségének legjobban elő.

Kemcsak az alacsonyabb értelmű néprétegekben találjuk meg a felboncolásnak ezt az erős ellenérését. Kemcsak éppen a debreceni egyetem egyik kistimő, tudós tanárának a fia halt meg az egyetem egyik klinikáján. A klinikák néhányai szerint az ott meghaltak hullái tudományos és tanítási célból felboncolandók; és a tudós tanár, az apa mégis hangosvá tette a máskor csendes klinikát kiáltásaival, melyekben a fia halálát érintetlenül kiadni kérte, majd fenyegetőkre és átkozódva kö-

utelte. Ezt pedig ismét nem meg-
gyalázásról, hanem arról volt szó,
hogy a halottat a kultúra érde-
kében boncoltassék fel, annak a
kultúrának az érdekében, amely-
nek az apa maga is nem utol-
só rangú katonaája. - Példát ere-
set lehetne felhozni; de felesleg, mint
köztudomású tényt akarnék velük
hívenyíteni. Gondoljunk azonban
arra, hogy a halottak ejtését nem
csak egy nemes célból lehet érteni;
mint az előadott esetekben, hanem
ostoba babonából, sőt gonosz-
ból is. Gondoljunk a most, sajnos,
idegen megszállás alatt levő er-
délyi népek alacsony műveltségű
völgy lakosai közt oly ottlomos
vampir - hitre. Nem egyszer for-

dukt erüken a névükön elő, az emberek-
nek, akik vámpír - kithen állottak, a
siját feltörték, a szívét keresztülkürtük,
a nyáját borsal, foghagymával, töm-
jémmel és agyaggal megtömtek, hogy a
vámpr egyszer haljon meg! Ez máé
hírszóra olyan veselkedet, amely mind-
amennyünk észéhat: a „kollektio öntudat
erős és határozott megnyilvánulását
sejti.”² Tehát: bünszelük mény. Bünsze-
lek mény ékésünk, öntudatunk be-
sint, de nem az a teljes jog be-
sint, az teljes bünselőjog nem vadi
a holttest épségét. Nagy eset fordul-
hat pedig elő, amelynél az emberi ékés-
seiből kintközött gonoszlevő csak az
vonnítja meg a holttestet, mest vad

1. U.ö. B. J. T. VIII. 352 o.

2. Lombó: Jogbölcseleti előadásai II. füzet 9. o.

indulata erre a borszalmas kettőre
 ösztönzi s mekedtet meg művelit-
 leisége, borszája sem menti.
 Bizonyos, hogy a haltest hiúsító.
 jogi védelemben részesítendő, nem
 azért ugyan, mintha a halottnak joga
 volna a haltest épiséhez; - így el-
 méletet áldítani fel nemcsak merész,
 de helytelen dolog is volna, his a
 jog¹. lelki folyamat lévele, ennek
 alanyai mások, mint lelkes lények
 nem is lehetnek - hanem az élők
 jogán, akiknek kegyeletét miham-
 résti a haltest megsemmisítése s
 akiknek előre gondoskodniuk kell
 arra az esetre, amikor maguk is
 esendős emberek legyenek.

1. L. Pál Lajos: Magyar magánjog. Uta-
 láncos tanak. Bevezető tétel I. fejezet 2. o.

Midőn kiintetö törvényeink növe-
 gése támaszkodva határozottan kijelent-
 tem, hogy a holttest épségét a magyar
 kiintetőjog védelemben nem részesíti,
 nem hallgathatam el, hogy ezzel ellen-
 kerő nézet is van. Kun Sándor kir. al-
 járáshíró a Kiintetö Jog Tára VIII. k. 369.
 lapán várlatosan azt a felfogását
 fejté ki, hogy a magyar kiintetőjog
 a Btk 273§-a — a dolgot évtizedek-
 kel a Bt. megalkotása előtt jelent meg
 — és a Btk. 420§-a által a holttestek
 épségét védelemben részesíti. Et uttkir.
 Dr. Mán Pivadar kir. alügyésznek
 éppen egy vámpír-eset kapcsán
 felvetett kérdésére abból indúl ki,
 hogy a Btk 273 §-a szerint a holtat
 ellen elkövetett rágalmaság és be-
 csületseítés is vétséget képez. Et

törvény pedig a becsületsertésnek más meghatározását itt nem adva, a Btk 261§-ban meghatározott fogalmat kell bekegyesíteni; amely szerint becsületsertés meggyalázó cselszöszséssel is elkövethető. Márpedig az a cselszösz, amit a vélt vámpírral elkövetnek, meggyalázása a halott emlékének, annak is inkább, mert, ennek inkább az a meggyalázó feltétele, hogy a halott barokkany" (! sic!) - s így a cselszösz kintetendő, persze csak akkor, ha a Btk. 243§-ban meghatározott jogosultak kello" időben előterjesztik a magánindítványt; ha pedig a hulla már a megse-

kitűzött állás elismerését, akkor is üldöz-
endő" - és pedig hivatalból - a személynél,
a Btk. 420 §-a alapján, mert a teljes
"sértés, vagy séremléket jog-
talanul megrongál, elpusztít vagy meg-
semmisít."

Er a felfogás rövid ideig marad
meg hivatalban nekik. Dr. Ulász Tivadar
ugyanazon a helyen¹ fejti ki, hogy a
Btk 273 §-ában meghatározott becsület-
sértésre a Btk 261 §-ában írt kettős
elkövetési mód nem vonatkozik -
ebben egyébként nézetünk szerint tel-
ved - s hogy így ezekben indítványt
nem igen ritkán teszünk elő,
mert ha vámpír haláltünetéről van szó -
többször az indítványra jogosultak
az elkövetők. Ugyis cáfolja, mintha

1 B. Y. T. IX. k. 312.

17.
tehet, mert ennek 22. §-a ezzel a fogal-
marással, a meghalt embernek, vagy em-
bereknek meggyalázása vétség. "valami-
nel, ha nem is sokkal, világosabbá"
tette, hogy a halott ellen sem csak
meggyalázó kifejezéssel lehet e cselek-
ményt elkövetni; hanem eltemetett
halott ellen követnek el hasonló
cselekményt, ért a Btk. 420. §-a
alá vonja. Errel azonban a hiri-
gyakorlat csak látszólag fogadja el
azt, hogy a Btk. (Br.) a haltest
megsemmisítését büntetné, hanem bün-
teti az elkövetett cselekménynek
az egyik, a kevésbé súlyos részét,
azt, ami a törvények szerint bün-
tethető: a ~~haltest~~ halott meggya-
lázását, illetve a sír megsérte-
lését. Senki sem vitathatja ugyanis

art, hogy egy sírnak egyszeri felhagyá-
sa és aközött, mikor ezen felül a
sírbau nyugvó holttestet még da-
rabokra is vágják, külföldről
nem volna. Itt a sír megrongá-
lásához, ezen kívül, még jelen-
tékeny plus járul s éppen ez a
cselékmenynek a súlyosabb része
s ez marad hiuntetés nélkül. A
hiúság megbünteti a tettestet
arért, amiért megbünteti: a
sír megrongálását, de hiuntet-
lenül hagyja őket arért, amit
a hullával még elkövettek. Nem
szabad tehát azt gondolnunk,
hogy a bírói gyakorlat segít
a törvény hiányosságain, a Btk
18-ának megsértésével, ana-
logia útján új cselékmenyt

kiperett volna; nem: hanem a csuk-
mányok kisebb, jelentéktelenebb körében
állapítja meg a hünerszekményt. Ugyan-
er áll a Bv. 22 §-ának alkalmazása-
ra is. Itt is csak a halottnak, vagy
cuklikének a meggyalázásában álla-
pítja meg a hírság a hüntetendő
csukményt, de hüntetlen hagyja
- mert erre kémytelen - azt a
plust - holtest megsemmisítése, da-
rabokra vágása - amit ezen kívül
még elkövetettek. Természetes, hogy
büntvádi eljárás erre a hüntetle-
tő részre vonatkozóan is csak
maganindítvány előterjesztése
esetében indulhat meg.

Kétségtelen tehát ezek alap-
ján, hogy tényleg törvényeink
a holtest épségét sem eltemetés

előtt, sem arutan, nédelmelen
nem részesítik.

II. A hiuntetőjog a testi épség
után az előnek a szabadságát
is nédi. Azt a jogát, hogy egyéni-
ségét szabadon, minden akadály-
talan nélkül fejthesse ki. A halott-
nak egyénisége nincs, azt a hiun-
tetőjog nem is védheti és nem
is nédi. Védi továbbá a hiun-
tetőjog az előnek a szemér-
met is. A szemérem subiectiv
valami, és, ami a hatalállal
elenyegik. A halott szeméreme
nem védhető. Azon a tényeleme-
rünkben, melyek a szemérem
elleni hüvelyekmények egyes
nemeit kiteszik, halottal szem-
ben is megvalósíthatók, a-

nélkül, hogy a hiúttetőző e meck-
 ményeket hiúttetőzőmennyé tenné, pe-
 dig bölcselileg és de lege forendá azok,
 mert ha egyéni szemérmét többé már
 nem is sértnek, de sértik a társada-
 lom szemérmét, az urakodó álta-
 -lános erkölcsi felfogást s ezen felül
 a nemzeti érvetkerésnek természetes rend-
 jét is. Itt halott nővel elkövetett ne-
 mi kökössülés nézetünk szerint a
 Btk. 232 §-a alapján nem hiúttető-
 ző, mert bár bizonyos, hogy a
 halott „öntudatlan állapotban”
 van, de az sem szenvedhet kit-
 ségét, hogy a törvény c. §-ban nem
 a társadalom szemérmét, hanem
 az egyéni szemérmét védelmeri,
 s tehát öntudatlan állapot
 alatt az öntudatlannak csak

időleges sünetelését, de nem önkéntes törlést távozását érti. Különben is a vesekmennyiség nem lehet hiányos az, aki halottal szemben legkönyvben elkövetett: a félé. Megvalósítható halottal szemben a társadalom szemérmesség és egyetemes megelégedés megértésével a Btk 233, 242, 243 §§-ban írt Tényálladatok is. (A Btk. 136 §-ban írt vesekmennyiség hiányáról nem említhetjük, mert a halottal elkövetett közönséges hüvelytörés esetén ennek a halott szemben való elkövetését önálló vesekmennyiségben nyilvánvalóan fellelges volna.)

Bizonyos esetekben a halottal

semiben elővetett c események a Btk. 249. §-a alá vonhatók,¹ akkor ugyanis, ha ezek nyilvánosan, közbotrány okozása által követtetnek el. Ezzel az esetekkel ugyan-
 art látjuk, amit fentebb fejtetünk ki, hogy a eseménynek egy kiáltás ségében - "a nemémet sértő" esemény nyilvános elővetése által okozott közbotrányban - meg-
 állapítja a jog hiúsítendő eseményt; de a tényálladék súlyosabb ségéhez - halottal való közö-
 sílés, ségitalauság - ezt meg nem állapítja.

1. Bírői gyakorlatra idevonat-
 kozóan nem találunk, de mint
 kétségünk aránt, hogy a bíróság
 a Btk. 249. §-át halottal szemben el-
 követett nemérem sértő esemény

III. A következő nézett illetédek: a
 család nioany. Gy nédelméri a hiin-
 tetőző a házassági kötelék a Btk.
 246, 251, 255 és 256 §§-ában, a gyer-
 mek család állását pedig a Btk.
 254. §-ában leírtakról selekmény-
 nyel. A törvény expressis verbis
 nem említi ugyan, hogy a selek-
 mények akkor is hiintetecölők
 ha a sértett halott, de mégis a
 törvény szövegéből követhet-
 tetve, erre a kérdésre igen-
 nel kell válaszolnunk. Két-
 ségtelen azonban az, hogy
 halott nédelméről csak akkor
 beszélünk, ha a halott sértet-
 mére ekkorvetta selekmény
 esetében az eljárás hivatalból
 esetében is alkalmasra.

indul meg, ott, ahol az eljárás csak
a sértett fél indítványára indul
meg, a halott részére előzetes
előkérlem nem büntetőelőkérlem, mert
a büntető eljárás megindulása
ni van záva. Ott pedig, ahol a büntető
eljárás megindulására a sértett
halott volta esetére meghatározott
korlátokhoz jogosultak, ott a be-
előkérlem attól a feltételtől függően
büntetőelőkérlem, hogy van-e a
halottnak oly meghatározott korlát-
tartozója, mert büntető eljárás
csak ilyenek léte esetében
indulhat meg. Ugyanis hiába van
valamely tényállás a büntető-
törvénykönyv egyik paragrafu-
sában, mint büntetőelőkérlem
előkérlem felállításra, akkor, ha

a seikkemény ühővetője ellen bűn-
vádi eljárás nem indulhat, a
seikkemény nem bűnselekt-
mény; akkor ha a seikkemény
üldözése vgy egyenértékű függ,
akiknek létezése nem hiro-
nyos, a seikkemény feltételűsen
bűnselektmény; akkor pedig,
ha a bűnvádi eljárás meg-
indulása a bíróságon "létérő"
egyen akaratától függ, a
seikkemény bűnselektmény u-
gyan, de indítványos bűn-
seikkemény.

A Btk 246. §-ában itt bűn-
seikkemény halott személyre
el nem követhető, mert a
halállal a házassági kö-
télt felbonthat. Ha élő ellen

könvetik el, de ez meghal, így névelé-
meglehetősen illuzórikus, mert indit-
vány tételére egyedül ő lenne jo-
gosítva, a névelésre elkövetett veszté-
mény csak így illdörhető, ha a
hárság felbontását kimondó ite-
let jogerőre emelkedése és az indit-
vány megtétele után hal meg.¹
A Btk 251 és 254 §-ában ezt ve-
stekményre a halál tényének tem-
mi jelentősége nincs, míg a Btk
252, 253, 256 §-aiban esetében szintén
nem annyira az egyes, mint a
köz; a Btk 255 § esetében pedig
a halálnak csak annyi jelen-
tősége van, mint amennyi a ko-

^{1.} Az indítványt hiába tenné
meg előbb, mert halála esetén a
hárság-bontó ítélet jogerőre nem
emelkednék.

ronatami halálának az eljárás-
ra mindig lenni szokott, mert
a személy halottal nem lehet
se nem követhető.

IV. Azon érdekelt körül, mely-
ket a jog nevelésében részesít,
egyedül egyenlő, a becsületnél
némi expressis verbis a halottat
is, és pedig - hatályon kívül
lévén helyre a Btk 273. §-a
- a Bv. 6. §-ában egy anyagi
jelentőségű fontos eljárási
szabály felállításával, továbbá
a 22. §-ban. Itt 6 § 2. beke-
rdés arra az esetre intérke-
dik, mikor oly "elő" becsüle-
tet sértették meg, aki az
irodítvány megtételé, és az
irodítvány "határoló" lejárt

lőtt meghal s iuditorányi jogot
 ad er ezethere a sértett kö-
 zeltsokorainak, megpedig arról
 az iudikokolatlan kedvesséssel,
 hogy az iuditorányi határidők
 a sértett halálától rendszer-
 mihattani, még akkor is, ha a
 sértettől és a sértett személye-
 ről az iuditorányi jogkör-
 ságra apó tokon, más a
 sértett élékben értemek, it
 Br. másik rendszerese aronban
 még határokkottakban látják
 a halott bevéletét vélelő,
 mert ez éppen arra az esetre
 vonatkozik, ha sértett már
 a sértés idejében halott.
 It törvény világosan írja:
 „a meghalt embernek vagy

em létezés meggyalázása vétség,
mely..... kiintetendő." Ha azon-
ban ert a világos szöveget a Bv.
Következő, 23. §-ával vetjük egybe,
arra a következtetésre kell jut-
nunk, hogy a törvény, a Bv. 22. §-a,
nem a halott beemlékét nézi.
It Bv. 23. §-a ugyanis így szól: "a
22 § alá eső vétség esetében rend-
szerint magánindítványra in-
dítják meg az eljárást,"

"magánindítványra azon-
ban kizárólag az élő, a gyer-
mek, az unoka, a testvér és a
házas társ jogosult."

It törvény azon kitétel,
hogy az eljárás rendszerint ma-
gánindítványra indul meg, pillé-
natnyai kitélyt hagyhat fent

axirant, hogy abban az esetben,
ha a c. bekezdésben írt körvonal-
terv a halottnak nincsenek, az
eljárás hivatalból indulna meg,
amely esetben tényleg a halott
beszülétének hiúntetőjogi védel-
méről lehetne szó. Ekkorban
nincs igy. it § 3. bekezdése, a-
mely a törvény 9-17. §§-ra utal,
egy kevetve a törvény egész rend-
szerével, mely az eljárás hiva-
tálból való megindítását nem
isméri, arra a megállapításra
vetet, hogy az eljárás hivatal-
ból való megindítását itt sem
akarta a törvény konstituálni,
hiszenkért a törvény egész rend-
szerével szemben éppen annak,
igy ezt nagyobb határozottsággal

gal, világossággal kellene lennie;
 hanem csak azt akarta tömören
 kifejezni, hogyha nem kívánatra,
 vagy felhatalmazásra, akkor ma-
 gánindultványra indul meg a
 bünvádi eljárás. Tehát a helyzet
 az, hogy lezámitva azokat az ex-
 teket, amikor az eljárás felha-
 talmazásra, vagy kívánatra in-
 dul meg, — bár itt is kitűs, hogy
 akkor, ha a felhatalmazásra a
 sértett volna jogosult, megindul-
 hat-e egyáltalában az eljárás
 — csak akkor áldozható bíróság
 elé a eselkmény következője, ha
 a halottnak a Bv. 23 § 2. bekezdé-
 sében felsorolt hozzátartozója
 van. Az a eselkmény pedig, a-
 melyet a jogszabály büntetéssel

süjtani nem rendel, nem hiinte-
 tendő selemény a tételen joghelyzet
 szerint. Itt meghalt emberek, vagy
 emlékeinek meggyalázása tehát, sa-
 balyszerint - lezámítva a felkutatása-
 ról és a kíváncsat cselekedet - csak akkor
 hiintetendő selemény, ha a halott-
 nak előde, gyermeke, unokája, test-
 vére vagy hársatára él, mert csak
 ekkor van lehetőség arra, hogy
 a bűnvádi eljárás megindul-
 hasson. Természetesen az eljárás
 csak akkor indul tényleg meg,
 ha ezek valamelyike az in-
 ditványt elő is terjeszti. Ha már-
 most ezeknek a megállapítások-
 nak elvi alapját keressük, ezt
 abban találhatjuk meg, hogy a
 Bv. 22. §-a - ellenkező szövege-

- 57 -
relés mellett is - nem a halott ember
beszédét kívánta védelmezni; ha-
nem azokat az élőket, akiket ha-
lott honkátartókijának, vagy em-
lékének meggyalázása érint.

Ugyanakkor a fejtegetésekhez, amelyek-
ket a halottak védelméről írnak le-
fektettünk, azt tesszük még
közhá, hogy a Bv. II. §-ának
szövegezésére szerint a halott
testét érintő sértés is kiranya-
ra e § alá esik s így a halottak
megesemélyezése, sőt a halottal szem-
ben elkövetett bármely szemérem-
elleni visszaélések esetében is, e
§ tényálladéka megvalósul, de
itt is áll az a fentebb ki-
fejtett tétel, hogy ez a tényállá-
dék csak a kisebbik része an-

nak a Tényálladiknak, amely pl.
a halottal való közösülést kiteri.

V. A bűnület után az egy-
seknek a titkait vegyi védelmére
a büntetőjog. Érdekük az élőkné,
hogy titkaik tudomásra ne jussa-
nak, hanem azt, magukkal vi-
gyék a sírba. Vajon a halott
titkát védi-e a büntetőjog?

Az egyesek Titkaiknak bün-
tetőjogi védelmére a Btk 200, 201,
327, 328 §-ai, továbbá az 1897:

XXXIV. t. c. 20 §-a alapján. E §§-ban
meghatározott cselekmények egyi-
kének sem feleltetve az, hogy a
titok élő emberre vonatkozik,
így a Tényálladikok mindegyike
megvalósítható halott sírrelmére,
halott Titkaiknak felfedése által,

mégis a 327. és 328§ ban, itt csak
 mélyekkel szemben a halottat
 megvédelmezve nem találjuk.
 Ugyan a fentebb mondottak ke-
 rint is megállapítható ugyan-
 is, hogy a halott védelméről
 csak akkor beszélhetünk, ha
 az elhunyt utóéleti cselekmény
 esetében az eljárás hivatal-
 ból indul meg, itt pedig mind-
 két esetben a büntető el-
 járás megindítása magán-
 indítványtól függ, amire csak
 a sértett jogosult. Ha a sé-
 rtett halott, az eljárást megin-
 dító magánindítvány "elő-
 nem terjesztethető", így a két
 esetben a halottat megvé-
 delmezve nem találjuk. Itt

halottnak is a védeltségé kiöl-
 nösre a 318. § esetében kivív. It
 Btk 200, 201. §-ai, valamint az 1897.
 XXXIV. t. e. 20 §-ában meghatározott
 vesekmányok esetében hivatalból
 indulván meg az eljárás, elvi-
 leg a halott titka is védelmez-
 ve van. Így azonban az, hogy
 if vesekmányok * halottal nem-
 ben csak ritkán követhetők
 el s hogy ezekben az esetekben
 a magánossággal nemben
 súlyosabbak van sőtve a
 kör.

VII. It következő" védett jog:
 a lakos háborítlan birtoklá-
 sának joga. It „requiemat
 in pace" nem csak vallási or-
 óhaj, ennek megvalósulását

a jog is elősegíti és pedig a Ptk. 420. és a Ktkk. 80. § - a által. Az előbbi § - ban vétségge' eszei a sir vagy sír-
 nek jogtalanul történt megro-
 gálását, elpusztítását, vagy meg-
 semmiretét, az utóbbi § - ban
 kihágással teszi a sir, sír-
 nek, köztemető' szándékos meg-
 rogzálását vagy semveskola-
 sát. Emgyiken védi a bein-
 ictőjag a halott „lakását”, meg-
 pedig feltétlenül, mert a se-
 lekmenyek hivatalból üldö-
 zendők. A halott „lakását”
 közigazgatási jogszabályok is
 védik, crekkel aronban, mint
 feladatunktól távol állókkal,
 nem foglalkozunk.

VII. A leghatályosabban

vehető csehéri életérdekkel egyike a
 vagyoni érdek. Magánjogunk szerint
 - különösen az ipso iure örökös
 intérménye folytán - axonba a
 jogviszonyokba, melyeknek addig a
 halott volt az alapja, a halál kö-
 netkerti len valaki más lép be. It
 halottnak vagyoni viszonyai minse-
 nek, így nem is védelmezhetők.

Védi axonban a hiuntetőjog az el-
 temetett halotton levő, valamint a
 halott emlékére rendelt és teme-
 tőben elhelyezett tárgyat is, még-
 pedig különös érdekel, hiuntetett
 emlékeir ezeknek ellopását a
 Btk 336§. 2. pontjában¹.

¹. It halotttesten levő tárgy ellopá-
 sa - igénytelen nézetünk sze-
 rint - a Btk 420§-ával alakí

E kérdés kapcsán csak azt jegyez-
tük meg meg, hogy a halál pillá-
natában minden vagyoni jog-
viszonyából kiesik a meghalt,
így azok a viszonyok, melyekbe
helyette esetleg senki sem lép be
sem részesítendőök a halott ér-
dekeiben védelmében.

halmozatot csak akkor kiper,
ha a sir, vagy sírcsüvek a lo-
pás meghegyviteléhez szükséges mér-
tékhöz rongáltatott meg. Ha azon-
ban a megrongálás ért a mér-
teket túlkaladja, vagy a meg-
semmisítés nem volt szükséges,
a halmozat anyagi. Ugyanazok
fentforoghat a Bv. 225- csak
halmozata is.

Vizsgálat tárgyává tettük az éle-
térdeküket a büntetőjogiilag védett
életérdeküket abból a szempontból,
hogy ezek megsemmisülnek - e a
halállal, amennyiben a halál ut-
án is fennmaradhatnak, a vé-
delmi rájuk is vonatkozik - e.
É vizsgálatuk eredményei ezek
ke foglalkozók öire.

1. Az élet és az egyéniség - mint
a szabadság alapja - objective, a
vagyoni viszonyok pedig subiec-
tive a halállal clenyegnek. Ez
érdeküket a büntetőjog a halál
után nem nézi, de nem is véd-
heti.

2. Az élet és a szabadság való is az a jog
1. É jog listá szerint definiálha-
talan. L. Finke. Büntetőjog 638 l.

- helyesebben védett érdek - megegyezik a nemzeti ellenérdekekkel, a halál után védelmében nem részesülnek, és ellenérdekek nagyra halottal szemben is elkövethető.

3. A családok viszonyok és titok védelméből nem kárja ki a tetész jog a halottakat, bár a védelmet kifejezetten nem is adja meg nekik. É a védelmében azokban csak ottan hatáskor, ahol a selemény hivatalból üldözendő.

4. Itt halottnál kifejezetten is két érdek védelmére a büntetőjog: a „lakás” és a bensőtart (helyesen: megbeszített emléket). É védelmek közül azonban csak a „lakás” védelme hatáskor,

a beszűkítés' pedig nem.

Itt halottakra vonatkoztatva a hiin-
tetőtörvényeink szakaszait, ezt a képet
kaptuk. Ennek az állapotnak a szű-
kítésre is behatóló kivételata és a
de lege ferenda szűkítés intés ke-
desek kifejtése, a doktor értekezé-
sek sokaság keretét túlhaladnák,
így ezt az értekezést magának más-
korra kívánja fenttartani. Ezt az
irányelvet azonban, amelynek spe-
rinte a törvények kétségtelen hiá-
nyainak pótlásáraál szeretnie kell,
már itt meg szeretné állapítani.
Ez a következő:

Itt halottak jogáról szólani el-
méletileg abszurd. Az élőknak a-
zokban joguk van megyeleltet
ékeiséikhez, ezeknek védelmeihez,

valamint azok, hogy már életükben
védve tudhassák magukat az es-
lekmenyekkel szemben, amelyeknek
ellenük, haláluk után való el-
kövésnek gondolatától életük-
ben méltán visszabokkadna-
nak.

Ezt a jogos életérdeket a jog-
nak is méltányolnia kell, kü-
lönösen ma, amikor az önön-
elvéveltség segítői visszariadt
emelésig a legfőbb „norma
agendit” újra a keresztény
erkölcsi szabályokban kerdi
találni.